
ПРОГЛАД

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 2, 2019 (год. XXVIII), ISSN 0861-7902

ЛИНГВИСТИЧНИ ПЪТЕШЕСТВИЯ LINGUISTIC TRAVELS

Сборник в чест на чл.-кор. проф. д.ф.н. Стоян Буров. В. Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2019, 688 с., ISBN 978-619-208-188-1

На 22.05.2019 г. в Библиотеката на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ Катедрата по съвременен български език представи сборника **AUT INVENIAM VIAM, AUT FACIAM**, посветен на чл.-кор. проф. д.ф.н. Стоян Буров. Модератор на събитието беше доц. д-р М. Илиева, отговорен редактор на сборника, а на представянето присъстваха ректорът на Великотърновския университет проф. д-р Хр. Бонджолов, деканът на Филологическия факултет проф. д-р Ц. Иванова, директорът на Университетската библиотека проф. д-р Кр. Мутафова, както и множество колеги, гости, приятели и студенти на проф. Буров.

Сборникът е съставен от материали на над 50 учени от български и чуждестранни университети и научни институти, а в редколегията му освен доц. д-р М. Илиева участват и доц. д-р В. Сашева, доц. д-р Вл. Маринов и гл. ас. д-р В. Петров. Заглавието е латинска фраза, която на български може да се преведе като *Или ще намеря пътя, или ще прокарам път...* Този израз съответства напълно на творческия и жизнения път на проф. Стоян Буров, за когото непреодолимите пречки са само поредното предизвикателство. Отчасти насловът препраща и към страстта му към пътешествия, а редколегията се обедини около идеята, че макар сборникът да е научен, в него трябва да остане и следа от личността, в чиято чест е изработен. За цялостното оформление и визия на сборника допринася и стилната корица, заслугата за която е на Нейко Генчев – собственик на издателство „Фабер“, където е отпечатан сборникът. Следвайки традицията при съставянето на юбилейни сборници, в началото му са поместени представяне на юбиляря от М. Илиева и пълна библиография на трудовете му, изготвена от Вл. Маринов.

Статиите са обособени в 5 тематични групи: *Езикът – система и функциониране; Езикови контакти; Назад в миналото и напред в бъдещето; Лингвокултурология. Лексикография и Езикът на медиите и интернет комуникацията.* Групирането на изпратените материали съответства на съдържанието на трите екскурса, чрез които редколегията препраща към един от значимите научни трудове на проф. Ст. Буров „Познанието в езика на българите“. Екскурсите *В дълбините на езиковата структура* от М. Илиева, *Предходници и следовници* от В. Петров и *С грижа за родния език* от В. Сашива са фокусирани върху различни негови приноси – теоретични приноси в областта на морфологията и функционалната граматика, приноси върху историята на българския език и неговото бъдещо развитие, старанията му за описване и запазване на речниковото богатство на български език, за обучаване на подрастващите българи, но и на чужденците в нормите на езика и др.

В първата част на сборника, озаглавена *Езикът – система и функциониране*, намират място изследвания в областта на терминологията и словообразуването от акад. М. Виденов (СУ) *Пак за универбизацията*; чл.-кор. М. Попова (ИБЕ към БАН) *Теорията за системността в терминологията*; проф. Ив. Куцаров (ПУ) *За терминологията в нашето езикознание* и проф. Б. Парашкевов (СУ) *Умалителни имена в сянка*. Ролята на екстралингвистичния фактор при избора на изследователски ракурси е разгледана от проф. Ст. Димитрова (ИБЕ към БАН) в *Ролята на ракурса в лингвистичните изследвания*, а проф. Д. Генова (ВТУ) в *Мултимодална комуникация: теоретични подходи и приложения* представя едновременното използване на няколко знакови системи в комуникацията. На граматични въпроси се спират проф. Елена Иванова от Санктпетербургския универси-

тет – *Счетная форма в българском национальном корпусе*, както и част от колегите от Софийския университет – проф. Кр. Алексова в *Оценки за изразяваната от евиденциалните субкатегории степен на достоверност*; проф. Р. Влахова в *Динамика при процесите на координация и съгласуване в съвременния български език*; проф. П. Осенова в *Типове несъгласуване между подлога и сказуемото в българския език*; проф. Й. Тишева в *Особености при изразяването на подлога в българската устна реч*. Проф. Св. Коева от Института за български език към БАН разглежда предложните изречения в *Структура и значение на съставните съюзи с предлог в български: предложни изречения*.

В областта на синтаксиса са и статиите на проф. П. Радева (ВТУ) *Адвербиална информация в съставния предикат в съвременната българска разговорна реч* и проф. А. Гецов (ВТУ) *Към въпроса за разширяването на структурата на апозитивните словосъчетания*. Глаголните особености са обект на анализ в изследванията на доц. Кр. Чахърова (ПУ) *Към въпроса за обособяването на глаголната категория статус в съвременния български език* и на доц. В. Иванова (ВТУ) *За някои глаголи с дефективна парадигма за лице и число в българския език*.

В раздела **Езикови контакти** са включени статии, посветени на българския език в контекста на другите езици – славянски, балкански, английски, както и в ситуация на билингвизъм. Тук са изследванията на проф. Р. Ницолова (СУ) *Транспозиции императива на месте индикатива в славянских языках*; проф. Т. Балкански (ИБЕ към БАН) *Към политическата лексикография на българския език: братушка, братушки*; проф. И. Чобанов и д-р Л. Чобанова (ПУ) *Аспекти на билингвизма в България*; доц. Вл. Маринов (ВТУ) *Акустични характеристики на консонантите л и л' в българския език и џ и л' във влашкия диалект*; д-р Б. Братанова (ВТУ) *Граматиализация и лексикализация при фразеологичните глаголи в английския език* и д-р В. Петров (ВТУ) *Женският род в съвременния български език и в новогръцкия език*.

Третата част от сборника **Назад в миналото и напред в бъдещето** съдържа статии, свързани с разволя на българския език, с лингвистичната теория и отражението на политическите идеи в езикознанието. Публикациите тук са от акад. Х. Валтер (Лайпциг, Германия) *Аспекти на връзките на Август Лескин с негови бивши български ученици*; проф. Х. Шалер (Марбургски университет, Германия) *Deutschland und Bulgarien an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert*; проф. Д. Веселинов (СУ) *Емпрунтологията в контекста на XXI век*; проф. Л. Скаковска и д-р Ст. Меркушов (Тверски държавен университет, Руска федерация) *К вопросу о специфике русско-болгарских литературных связей*; проф. В. Райнов (ИБЕ към БАН) *Още за общата лингвистична теория и за когнитивните елементи в нея*; проф. Й. Захариева (УниБИТ) и д-р Р. Демирова (Тракийски университет, Одрин, Турция) *Да заобиколим **благоразумието***; проф. Л. Илиева (ЮЗУ) *Петър Берон за българския език: правописни и граматически възгледи*; доц. Цв. Венкова (СУ) *Марксизмът преграда или мост за Чомски в българския синтаксис*; доц. К. Куцаров (ПУ) *Кулминация на теоретичните възгледи за частите на речта в руското езикознание в „Русский язык (грамматическое учение о слове)“ от В. В. Виноградов и В. Ангелова (ВТУ) Въпросите на езикознанието в трудовете на Й. В. Сталин*.

В раздела **Лингвокултурология. Лексикография** преобладават изследванията върху отражението на националните специфики в езика и различните „роли“ на лексиката в резултат от пречупването на действителността през призмата на антропоцентризма. На изразяването на количествени отношения чрез метафори се спира проф. Л. Крумова-Цветкова (ИБЕ към БАН) в *Метафората като средство за изразяване на квантитативност (универсално и националноспецифично)*. Българската картина на света е представена в статиите на проф. В. Въртов (ВТУ) *Концептът дявол, сатана в българската фразеология*; доц. М. Илиева (ВТУ) *Концептът мъж в българската картина на света*; доц. Б. Попов (ЮЗУ) *Митолингвистичен модел при някои названия на змията*; д-р Кр. Василева (ВТУ) *Сигнификативни аспекти на лингвокултурния концепт **любов** в съвременния български език. Граници на понятийното съдържание – отношението **любов–приятелство** (по лексикографски данни)* и М. Стефанова (ВТУ) *Художественният концепт **страдание** в драмите на П. К. Яворов*. Взаимодействието между различни картини на света е разгледано от доц. Л. Кисельова и Я. Ди от Башкирския държавен университет в *Аспекти сопоставителного лингвокултурологического исследования фразеологии неродственных языков (на материале русских и китайских нумеративных фразеологизмов)*; от д-р И. Димитрова (ВТУ) в *Езикова картина на света с*

оглед на чуждоезиковото обучение и интеркултурното възпитание и от д-р В. Балиева (ПУ) в *Комуникативно-прагматичен аспект на когнитивната интерференция, или Как се изграждат концептите при децата билингви*. Проф. Д. Благоева (ИБЕ към БАН) в *Към концепцията за речник на най-новата лексика в българския език* представя основните елементи от концепцията на речника, който предстои да бъде издаден от Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към Българската академия на науките. На спецификите при избора на лично име се спира д-р Р. Левкова (ВТУ) в *Тенденции при избора на лично име в началото на XXI в. (по данни от анкетно проучване)*. Статията на Р. Йосифова (ВТУ) *За лингвостилистичния анализ на художествен текст* проследява етапите при лингвостилистичния анализ и ролята му при осмислянето на художественото произведение от читателя.

Под общия знаменател *Езикът на медиите и интернет комуникацията* са обединени материалите *Оценъчни нагласи, очертаващи (не)престижните регистри в журналистическите текстове* от проф. А. Ефтимова (СУ); *Повторението в рекламния текст: структурни и лексикални особености* от проф. В. Бонджолова (ВТУ); *Каузативни глаголи в медиите (по данни от интернет сайтове)* от д-р Т. Рабовянова (ВТУ) и *Езиквата икономия в медийните текстове* от д-р Ст. Мицева (УНСС).

Всички материали от сборника в чест на чл.-кор. проф. д.ф.н Стоян Буров могат да бъдат прочетени и на страницата на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ в раздела „Научна дейност“, съдържащ част от сборниците на Филологическия факултет, на адрес <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=3&page=110>

Владислав Маринов¹

¹ **Владислав Маринов** (Vladislav Marinov) – д-р, доцент в Катедрата по съвременен български език на Филологическия факултет във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, w.marinov@ts.uni-vt.bg